EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 4.1.2022.
COM(2022) 4 final

2021/0438 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES LĒMUMS

par makrofinansiālo palīdzību Moldovas Republikai

{SWD(2022) 1 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Pēdējos gados Moldovas Republika ir saskārusies ar daudzām grūtībām, tostarp ekonomikas un politikas jomā. 2020. gadā Covid-19 pandēmijai, kā arī sausumam vasarā bija ievērojama negatīva ietekme uz izaugsmi, un IKP samazinājās par 7 %, kas ir visspēcīgākā recesija kopš globālās finanšu krīzes. Ekonomikas lejupslīdi vēl vairāk saasināja ieilgusī politiskā krīze pēc prezidenta vēlēšanām 2020. gada novembrī, ko beidzot atrisināja parlamenta vēlēšanas 2021. gada jūlijā. Kopš augusta, kad darbu sāka jaunā, uz reformām orientētā valdība, visi politiskie spēki Moldovā (tostarp prezidents, valdība un parlaments) ir vienoti, atbalsta kopīgu vērienīgu reformu programmu, galveno uzmanību pievēršot tādām svarīgām politikas jomām kā tieslietu nozares reformēšana, laba pārvaldība un korupcijas apkarošana.

Tomēr, neraugoties uz atjaunoto politisko impulsu un stingro apņemšanos īstenot reformas, Moldova joprojām saskaras ar būtiskām problēmām, tostarp saistībā ar pārvaldību, korupciju, ierobežotām administratīvām spējām un neseno enerģētikas krīzi, kas vēl vairāk vājināja Moldovas ekonomisko stabilitāti un lika valstij iesaistīties sarežģītā sarunu procesā ar *Gazprom* (29. oktobrī tika parakstīts jauns gāzes piegādes līgums).

Šajā kontekstā un ņemot vērā Moldovas joprojām ievērojamās finansējuma vajadzības (ārējā finansējuma trūkums 2022. gadā tiek lēsts 1,2 % apmērā no IKP), Moldovas valdība pēc tam, kad tika panākta SVF personāla līmeņa vienošanās (paziņota 2021. gada 21. oktobrī) par trīs gadu paplašinātu kreditēšanas mehānismu / paplašinātās finansēšanas mehānismu 564 miljonu USD apmērā, 2021. gada 19. novembrī lūdza ES jaunu makrofinansiālo palīdzību (MFP).

Ņemot vērā atjaunoto politisko stabilitāti un pēc Moldovas politiskās un ekonomiskās situācijas padziļinātas izvērtēšanas Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei priekšlikumu piešķirt Moldovas Republikai jaunu MFP 150 miljonu EUR apmērā, no kuriem 120 miljoni EUR būtu aizdevumu veidā un 30 miljoni EUR — dotāciju veidā.

Ierosinātā MFP palīdzētu Moldovai segt daļu no tās atlikušā ārējā finansējuma vajadzībām, kas tiek lēstas 480 miljonu USD apmērā saistībā ar jauno SVF programmu 2021.–2025. gadam.

Izmaksa tiktu veikta trīs daļās, un katras daļas, tostarp pirmās, izmaksa būtu stingri saistīta ar nosacījumu, ka gan SVF programmas, gan vairāku papildu politikas pasākumu, par kuriem jāvienojas Komisijai un iestādēm un kuri uzskaitīti saprašanās memorandā, īstenošanā ir panākts ievērojams progress. Saprašanās memorandā, visticamāk, galvenā uzmanība tiks pievērsta politikas reformām, kas vērstas uz aktīvu atgūšanu saistībā ar krāpšanu banku sektorā 2014. gadā, publisko finanšu pārvaldības (PFP) reformu turpināšanai, tieslietu nozares reformai, enerģētikas nozarei, kā arī darījumdarbības videi kopumā. Sagaidāms, ka ierosinātās darbības īstenošana būs cieši saistīta ar atbalstu no budžeta operācijām, ko finansē no Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumenta (*NDICI*).

Kā sīkāk izklāstīts šim priekšlikumam pievienotajā Komisijas dienestu darba dokumentā, Komisija, pamatojoties arī uz Eiropas Ārējās darbības dienesta veikto politiskās situācijas novērtējumu, uzskata, ka ir izpildīti politiskie un ekonomiskie priekšnosacījumi ierosinātajai MFP darbībai.

• Vispārīgais konteksts

Neraugoties uz vērā ņemamu ekonomikas atveseļošanos pēc 2020. gada smagās recesijas, Moldovas makroekonomiskās perspektīvas joprojām ir nestabilas. Tas daļēji ir saistīts ar

pašreizējo sarežģīto pandēmijas situāciju (Covid-19 gadījumu skaits pieaug, un līdz 2021. gada decembra sākumam vakcinācijas rādītājs bija salīdzinoši zems — zem 30 %), kā arī neseno gāzes krīzi, kas Moldovu pakļauj papildu finansiālai spriedzei. Turklāt tas ir papildus būtiskiem strukturāliem trūkumiem, jo īpaši ierobežotajām administratīvajām spējām, vajadzībai vēl vairāk uzlabot pārvaldību un notiekošo cīņu pret korupciju.

Pēc pandēmijas izraisītā straujā sarukuma 2020. gadā ekonomika 2021. gada pirmajā pusē ievērojami atveseļojās, un IKP pieauga par 11,5 %, taču šis rādītājs lielā mērā saistīts ar slikto sākotnējo situāciju. Sagaidāms, ka gada otrajā pusē izaugsme palēninās, inflācija pieaugs un mājsaimniecību patēriņš samazināsies. Ņemot vērā iepriekš minēto, SVF un Pasaules Banka pieņem, ka ekonomikas atveseļošanās šogad kopumā būs 7 % no IKP, bet nākamajā gadā samazināsies līdz 4,5 % no IKP.

Pēc ievērojamās dezinflācijas pagājušajā gadā inflācija, ko mēra pēc patēriņa cenu indeksa (PCI), 2021. gadā ievērojami pieauga līdz 8,8 % oktobrī, kas ievērojami pārsniedza Moldovas Valsts Bankas noteikto mērķrādītāju 5 % ± 1,5 procentpunktu apmērā. Lielākoties to var skaidrot ar pārtikas cenu pieaugumu, kā arī augstākiem enerģijas tarifiem. Reaģējot uz augsto inflācijas spiedienu, centrālā banka šogad vairākas reizes paaugstināja atsauces likmi, un oktobrī tā sasniedza 5,5 %. Moldovas Valsts Banka 2022. gada pirmajā pusē prognozē divciparu inflāciju līdz 15 %; lai gan tā daļēji tiek uzskatīta par īslaicīgu, taču tas varētu izraisīt vēl stingrākus monetāros nosacījumus.

Pamatojoties uz uzlaboto izaugsmes perspektīvu un lielākiem nodokļu ieņēmumiem, valdība septembrī grozīja Likumu par valsts budžetu, prognozējot mazāku deficītu, nekā sākotnēji, proti, 5,1 % no IKP salīdzinājumā ar 6,7 % no IKP 2021. gada sākumā. Tomēr, ņemot vērā pašreizējo enerģētikas krīzi un to, ka iestādes plāno ieviest jaunus kompensācijas pasākumus, lai aizsargātu visneaizsargātākos patērētājus, tiek prognozēts, ka Moldovas fiskālais stāvoklis nākamajā gadā pasliktināsies. Saskaņā ar 2022. gada valsts budžetu, kas parlamentam iesniegts 25. novembrī, budžeta deficīts nākamajā gadā pieaugs līdz 6 % no IKP, kas ir augsts salīdzinājumā ar Moldovas vēsturiskajiem vidējiem rādītājiem, un svārstīsies zem 2 % no IKP 2015.–2019. gadā. Tiek prognozēts, ka izdevumi palielināsies par 7,6 miljardiem leju salīdzinājumā ar ieņēmumu pieaugumu par 4,2 miljardiem leju, ko veicinās lielāka PVN iekasēšana.

Ņemot vērā izdevumu pieaugumu un neraugoties uz starptautisko partneru papildu palīdzību enerģijas cenu pieauguma ietekmes mazināšanai, tiek prognozēts, ka Moldovas valsts parāds ievērojami palielināsies, vidējā termiņā pārsniedzot 40 % no IKP salīdzinājumā ar aptuveni 28 % no IKP 2019. gadā pirms pandēmijas izraisītās lejupslīdes un gāzes krīzes.

Pēc tam, kad tekošā konta deficīts 2020. gadā samazinājās līdz 6,6 % no IKP, 2021. gada pirmajā pusē tas palielinājās līdz 14 % no IKP salīdzinājumā ar iepriekšējā gada periodu, un tas radīja jaunu spiedienu uz Moldovas maksājumu bilanci. Saskaņā ar SVF prognozēm tekošā konta deficīts līdz šā gada beigām sasniegs 1,5 miljardus USD (aptuveni 11 % no IKP), kas ir gandrīz divkāršs pieaugums salīdzinājumā ar pagājušo gadu. Lielu daļu no tā var izskaidrot ar importa un eksporta ievērojamo pieaugumu 2021. gadā. No janvāra līdz septembrim eksports pieauga par 21,1 % salīdzinājumā ar to pašu periodu 2020. gadā, bet imports pieauga par 31,7 %.

Moldovas ārvalstu valūtas rezerves visā pandēmijas laikā 2020. gadā izrādījās stabilas un 2021. gadā palielinājās, turklāt tās saglabājās augstas salīdzinājumā ar vēsturiskajiem standartiem, un septembra beigās sasniedza 4 miljardus USD. Tas atbilst 8 importa mēnešiem un lielā mērā atspoguļo SVF augustā piešķirtās speciālās aizņēmumu tiesības (*SDR*) 236 miljonu USD apmērā, kas bija daļa no fonda globālās reakcijas uz Covid-19 krīzi.

- **Saskanība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Eiropas Parlaments un Padome 2020. gada 25. maijā pieņēma Lēmumu (ES) 2020/701, ar kuru Moldovas Republikai sniedza iepriekšējo makrofinansiālo palīdzību aizdevumu veidā 100 miljonu EUR apmērā (kā daļu no MFP paplašināšanās un kaimiņreģiona partneriem saistībā ar Covid-19 pandēmiju). Palīdzību pilnībā izmaksāja 2020.–2021. gada laikposmā.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

ES un Moldovas Republika gadu gaitā ir izveidojušas ciešas politiskas un ekonomiskas attiecības, kuru rezultātā tika noslēgts asociācijas nolīgums (tostarp par *DCFTA*), kas tika parakstīts 2014. gada 27. jūnijā un pilnībā stājās spēkā 2016. gada 1. jūlijā, un asociācijas programmā ir noteikts kopīgā darba prioritāšu saraksts. Pēdējā asociācijas programma 2017.–2019. gadam ir pagarināta uz vienu gadu (pagājušā gada pandēmijas dēļ), un tiek gatavots jauns dokuments, kas aptver laikposmu no 2021. līdz 2027. gadam.

Labi attīstītas ir arī Moldovas ekonomiskās saiknes ar ES. ES joprojām ir Moldovas lielākā tirdzniecības partnere — tirdzniecība ar ES 2020. gadā veidoja 52 % no Moldovas kopējā tirdzniecības apjoma (aptuveni 67 % no kopējā eksporta un 45 % no kopējā importa), kam sekoja Krievija (9 %) un Ķīna (8 %).

Valstīm, uz kurām attiecas Eiropas kaimiņattiecību politika, ir tiesības saņemt MFP (ja tās izpilda dažādus nosacījumus). ES makrofinansiālā palīdzība papildinātu saskaņā ar *NDICI* un citām ES programmām piešķirtās dotācijas un pamatprogrammu un jo īpaši nosacījumus, kas paredzēti budžeta atbalsta pasākumos, ko īsteno ES. Atbalstot to, ka Moldovas iestādes pieņem piemērotu makroekonomiskās politikas un strukturālo reformu satvaru, ES MFP palielinātu ES vispārējās finansiālās palīdzības pievienoto vērtību un efektivitāti, tai skaitā ar citu finanšu instrumentu palīdzību.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Šā priekšlikuma juridiskais pamats ir LESD 212. pants.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Subsidiaritātes princips ir ievērots, jo dalībvalstis, darbojoties atsevišķi, nevar pietiekamā mērā sasniegt mērķi atjaunot īstermiņa makroekonomisko stabilitāti Moldovas Republikā un to labāk spēj izdarīt Eiropas Savienība. Galvenie iemesli tam ir budžeta ierobežojumi valstu līmenī un vajadzība koordinēt līdzekļu devēju darbību, lai maksimāli palielinātu palīdzības apmēru un efektivitāti.

- **Proporcionalitāte**

Priekšlikums atbilst proporcionalitātes principam: tas atbilst īstermiņa makroekonomiskās stabilitātes sasniegšanai vajadzīgajam minimumam un nepārsniedz to, kas vajadzīgs šim nolūkam.

Pamatojoties uz SVF aplēsēm Paplašinātās finansēšanas mehānisma vienošanās kontekstā, Komisija ir noteikusi, ka ierosinātās jaunās MFP apmērs atbilst 36 % no atlikušā finansējuma iztrūkuma laikposmā no 2021. līdz 2025. gadam. Tas ir saskaņā ar standarta praksi attiecībā uz sloga sadali MFP darbību ietvaros (valstij, kurai ir asociācijas nolīgums, saskaņā ar *ECOFIN* padomes 2002. gada 8. oktobra secinājumiem maksimālais ierobežojums būtu 60 %), ņemot vērā palīdzību, ko Moldovai apsolījuši citi divpusēji un daudzpusēji līdzekļu devēji.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Projektu finansēšana vai tehniskā palīdzība nebūtu piemērota vai pietiekama, lai sasniegtu makroekonomikas mērķus. Salīdzinot ar citiem ES instrumentiem, galvenā MFP pievienotā vērtība būs ārējā finansējuma iegūšanas atvieglošana, kā arī palīdzība stabilas makroekonomiskās vides izveidei, tostarp veicinot maksājumu bilances un budžeta ilgtspēju un pienācīgus pamatnosacījumus strukturālajām reformām. Palīdzot izveidot pienācīgu vispārējo politikas satvaru, MFP var palielināt to pasākumu efektivitāti, kuri Moldovā finansēti ar citiem, specifiskākiem ES finanšu instrumentiem.

3. *EX POST* IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

MFP sniedz kā būtisku daļu no starptautiskā atbalsta, kas paredzēts Moldovas Republikas ekonomikas stabilizācijai. Sagatavojot šo priekšlikumu par MFP, Komisijas dienesti ir apspriedušies ar SVF un Pasaules Banku, kas jau uzsākuši plašas finansējuma programmas un gatavo jaunas. Komisija 2021. gada 25. novembrī apspriedās ar Ekonomikas un finanšu komiteju (aizstājējiem), kas apstiprināja priekšlikumu. Komisija ir arī regulāri sazinājusies ar Moldovas iestādēm.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Saskaņā ar Finanšu regulas prasībām (Covid-19 MFP paketes kontekstā) Eiropas Komisijas dienesti veica operatīvo novērtējumu par Moldovas finanšu un administratīvo apriti, lai pārliecinātos, ka esošās procedūras, kas paredzētas programmu palīdzības, tostarp MFP, pārvaldībai, nodrošina pienācīgas garantijas. 2020. gada jūnijā tika saņemts konsultāciju uzņēmuma sagatavots galīgais ziņojums par operatīvo novērtējumu. Ziņojumā norādīts, ka kopš 2015. gada, kad tika veikts pēdējais pasākums, ir panākts nepārprotams progress PFP sistēmu un citu finanšu plūsmu jomā, un secināts, ka Moldovas finanšu plūsmu un procedūru statuss tiek uzskatīts par labvēlīgu turpmākai MFP darbībai. Situācijas attīstība šajā jomā arī turpmāk tiks rūpīgi uzraudzīta, tostarp ES delegācijām Kišiņevā regulāri sniedzot progresa ziņojumus saistībā ar publisko finanšu pārvaldības reformām.

- **Ietekmes novērtējums**

ES makrofinansiālā palīdzība ir finanšu instruments, kas izmantojams ārkārtas gadījumos ar mērķi sniegt atbalstu nopietnu maksājumu bilances problēmu novēršanai trešās valstīs. Tāpēc uz šo MFP priekšlikumu neattiecas prasība veikt ietekmes novērtējumu saskaņā ar Komisijas Labāka regulējuma pamatnostādnēm (SWD(2015) 111 final), jo šajā situācijā, kurā ir nepieciešama ātra reaģēšana, pastāv politiska vajadzība strauji virzīties uz priekšu.

Kopumā Komisijas priekšlikumi bija balstīti uz pieredzi, kas gūta, veicot *ex post* izvērtējumus par iepriekšējām darbībām ES kaimiņvalstīs. Jaunā MFP un kopā ar to īstenojamā ekonomikas korekciju un reformu programma palīdzēs apmierināt Moldovas vidēja termiņa finansējuma vajadzības, vienlaicīgi atbalstot politikas pasākumus, kas vērsti uz vidēja termiņa maksājumu bilances stiprināšanu, fiskālo stabilitāti un ilgtspējīgas izaugsmes palielināšanu, tādējādi papildinot programmu, kas jāpieņem SVF Valdei. Šiem politikas nosacījumiem vajadzētu būt vērstiem uz dažu būtisku trūkumu novēršanu, kuri gadu gaitā bijuši vērojami Moldovas ekonomikā un ekonomikas pārvaldības sistēmā. Iespējamās jomas, ar kurām saistīti nosacījumi, principā varētu būt citstarp reformas finanšu sektora pārvaldības stiprināšanai, publisko finanšu pārvaldība, enerģētikas nozares reformas un papildu pasākumi sociālā nodrošinājuma tīkla stiprināšanai, investīciju vides uzlabošana un atbalsts padziļinātas un visaptverošas brīvās tirdzniecības zonas nolīguma īstenošanai.

- **Pamattiesības**

Valstīm, uz kurām attiecas EKP, ir tiesības saņemt MFP. MFP piešķiršanas priekšnoteikums ir tāds, ka valstī, kura ir tiesīga saņemt palīdzību, tiek ievēroti efektīvi demokrātiskie mehānismi, tostarp daudzpartiju parlamentārā sistēma un tiesiskums, un tiek garantēta cilvēktiesību ievērošana.

Pēc jūlijā notikušajām vēlēšanām jauno Moldovas iestāžu atjaunotā apņemšanās veikt reformas un spēcīgā politiskā griba attiecībā uz galvenajām reformu jomām, tostarp attiecībā uz tieslietu nozari, labu pārvaldību, tiesiskumu un cīņu pret korupciju, ir skaidra pozitīva zīme. Iestādes ir apņēmušās īstenot šīs reformas pārredzamā veidā un saskaņā ar ES standartiem. Šajā nolūkā tiek uzskatīts, ka MFP programmas politiskais priekšnoteikums ir izpildīts.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Ir paredzēts, ka ierosinātās MFP darbības 150 miljonu EUR apmērā Moldovai tiks izmaksātas trīs vienādās daļās no 2022. līdz 2024. gadam. Finanšu plānojums 2022.–2024. gada periodā ļauj dotāciju komponentu 30 miljonu EUR apmērā finansēt no pieejamā budžeta 14 20 03 01. budžeta pozīcijā "Makrofinansiālās palīdzības (MFP) dotācijas". Aizdevuma komponentam 120 miljonu EUR apmērā nepieciešamās iemaksas (kvota: 9 %) no Ārējās darbības garantijas tiks plānots saskaņā ar Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu (*NDICI*) par kopējo summu 10,8 miljoni EUR (budžeta pozīcija 14 02 01 70 "*NDICI* — Kopējā uzkrājumu fonda finansējums").

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Eiropas Savienība Moldovai piešķir MFP kopumā 150 miljonu EUR apmērā vidēja termiņa aizdevuma veidā, kas ietver arī dotāciju komponentu; tā palīdzēs segt Moldovas atlikušās finansējuma vajadzības 2022.-2024. gadā. Ir plānots, ka palīdzība tiks izmaksāta trīs daļās, tās vienmērīgi sadalot pa visu MFP darbības laiku, ar nosacījumu, ka ar katru maksājumu saistītie politikas pasākumi ir pilnībā un laikus īstenoti.

Palīdzību pārvaldīs Komisija. Tiek piemēroti īpaši noteikumi par krāpšanas un citu nelikumību novēršanu saskaņā ar Finanšu regulu.

Komisija un Moldovas iestādes vienosies par saprašanās memorandu, kurā tiks noteikti strukturālo reformu pasākumi, kas saistīti ar ierosināto MFP darbību, tostarp jautājumi par termiņiem un secību. Turklāt, kā tas parasti ir MFP gadījumā, izmaksas cita starpā būs atkarīgas no sekmīgiem pārskatiem SVF programmas ietvaros, kā arī no progresa ES un Moldovas asociācijas nolīguma un *DCFTA* īstenošanā. Komisija cieši sadarbosies ar iestādēm, lai uzraudzītu progresu saistībā ar politikas pasākumiem un priekšnosacījumiem, kā norādīts iepriekš.

2021/0438 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES LĒMUMS

par makrofinansiālo palīdzību Moldovas Republikai

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 212. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

(1) Eiropas Savienības ("Savienība") un Moldovas Republikas ("Moldova") attiecības turpina attīstīties Eiropas kaimiņattiecību politikas un Austrumu partnerības ietvaros. Moldova pievienojās Savienības Austrumu partnerībai 2009. gadā; pēc tam sekoja sarunas par ES un Moldovas asociācijas nolīgumu. Šis nolīgums, kas paredz pakāpeniski izveidot padziļinātu un visaptverošu brīvās tirdzniecības zonu (*DCFTA*), tika parakstīts 2014. gada jūnijā un stājās spēkā 2016. gada 1. jūlijā.

(2) Moldovas ekonomiku ir būtiski ietekmējusi 2020. gada recesija, ko izraisīja Covid-19 pandēmija, ieilgušais politiskais strupceļš valstī pēc prezidenta vēlēšanām 2020. gada novembrī, kā arī nesenā enerģētikas krīze. Šī situācija veicināja Moldovas ievērojamā finansējuma trūkuma palielināšanos, ārējās pozīcijas pasliktināšanos un fiskālo vajadzību pieaugumu.

(3) Pēc vēlēšanām 2021. gada jūlijā jaunā Moldovas valdība ir apliecinājusi stingru apņemšanos turpināt reformas, īstenojot vērienīgu programmu "Moldova uzplaukuma laikā 2021.–2025. gadā", kurā galvenā uzmanība pievērsta svarīgām politikas jomām, tostarp tieslietu nozares reformām, korupcijas apkarošanai, labai pārvaldībai un tiesiskumam.

(4) Ar atjaunoto apņemšanos veikt reformas un stingru politisko gribu iestādes ir ievērojami paātrinājušas reformu īstenošanu, kas arī ļāva Moldovai sekmīgi pabeigt Covid-19 MFP darbību[1], jo visas reformu darbības, par kurām Savienība vienojās saprašanās memorandā, bija izpildītas, izņemot vienu — līdzekļu atgūšanu —, attiecībā uz kuru tika piešķirts atbrīvojums. Šajā sakarā Komisija apspriedās ar dalībvalstu komiteju un nesaņēma iebildumus.

(5) Pēc jaunas SVF programmas pieņemšanas, par kuru notika sarunas 2020. gadā, Starptautiskais Valūtas fonds (SVF) pēc 2021. gada jūlija vēlēšanām no jauna sadarbojas ar Moldovu un 2021. gada 21. oktobrī panāca personāla līmeņa vienošanos par paplašināta kreditēšanas mehānisma / paplašinātās finansēšanas mehānisma programmu 564 miljonu USD apmērā. Jaunā programma [2021. gada 20. decembrī]

[1] Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums (ES) 2020/701 (2020. gada 25. maijs) par makrofinansiālās palīdzības sniegšanu paplašināšanās un kaimiņreģiona partneriem saistībā ar Covid-19 pandēmiju (OV L 165, 27.5.2020., 31.–37. lpp.).

tika pieņemta ar SVF Valdes lēmumu. Šīs programmas mērķis ir atbalstīt ekonomikas atveseļošanos un uzsākt vērienīgu pārvaldības un institucionālo reformu programmu, stiprināt pārredzamību un pārskatatbildību, uzlabot publiskās politikas paredzamību, stiprināt finanšu iestādes un veicināt deregulāciju.

(6) Ņemot vērā ekonomikas stāvokļa un perspektīvas pasliktināšanos, Moldova 2021. gada novembrī lūdza Savienību piešķirt papildu makrofinansiālo palīdzību.

(7) Savienības indikatīvā piešķīruma apmērs Moldovai saskaņā ar Eiropas kaimiņattiecību instrumentu ir 518,15 miljoni EUR 2014.–2020. gadam, ieskaitot budžeta atbalstu un tehnisko palīdzību. Vienotajās atbalsta shēmās 2014.–2017. gadam un 2017.–2020. gadam tika noteikta prioritārā nozare sadarbībai ar Moldovu, ko iepriekšējā budžeta periodā finansēja no Eiropas kaimiņattiecību instrumenta. Prioritātes 2021.–2027. gadam tiks noteiktas jaunajā daudzgadu indikatīvajā programmā, kas ir sagatavota ciešā sadarbībā ar visām attiecīgajām ieinteresētajām personām.

(8) Tā kā Moldova ir valsts, uz kuru attiecas Eiropas kaimiņattiecību politika, būtu jāuzskata, ka tā ir tiesīga saņemt Savienības makrofinansiālo palīdzību.

(9) Savienības makrofinansiālajai palīdzībai vajadzētu būt finanšu instrumentam, kas izmantojams ārkārtas gadījumos ar nolūku sniegt konkrētam mērķim nepiesaistītu atbalstu maksājumu bilances problēmu novēršanai, lai nodrošinātu saņēmējam nekavējoties vajadzīgo ārējo finansējumu, un tai būtu jābalsta tādas politikas programmas īstenošana, kas ietver tūlītējus stingrus korekcijas pasākumus un strukturālas reformas, kuru mērķis ir novērst maksājumu bilances problēmas īstermiņā.

(10) Ņemot vērā to, ka Moldovas maksājumu bilancē saglabājas būtisks ārējā finansējuma iztrūkums, kas pārsniedz SVF un citu daudzpusēju iestāžu piešķirtos resursus, tad pašreizējos ārkārtas apstākļos Savienības makrofinansiālā palīdzība, kas jāsniedz Moldovai, ir uzskatāma par piemērotu atbildi uz Moldovas lūgumu atbalstīt ekonomikas stabilizāciju saistībā ar SVF programmu. Savienības makrofinansiālā palīdzība atbalstītu Moldovas ekonomikas stabilizācijas un strukturālo reformu programmu, papildinot resursus, kas pieejami saskaņā ar SVF finansiālo vienošanos.

(11) Ar Savienības makrofinansiālo palīdzību būtu jāatbalsta ilgtspējīgas ārējā finansējuma situācijas atjaunošana Moldovā, tādējādi atbalstot tās ekonomisko un sociālo attīstību.

(12) Paredzams, ka Savienības makrofinansiālā palīdzība tiks veikta kopā ar budžeta atbalsta darbību izmaksām saskaņā ar Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/947[2].

(13) Savienības makrofinansiālās palīdzības apmēra noteikšana balstās uz Moldovas atlikušo ārējā finansējuma vajadzību pilnīgu kvantitatīvu novērtējumu, un tajā tiek ņemta vērā valsts spēja finansēt sevi ar pašas resursiem, jo īpaši izmantojot tās rīcībā esošās starptautiskās rezerves. Ar Savienības makrofinansiālo palīdzību būtu jāpapildina SVF un Pasaules Bankas piedāvātās programmas un piešķirtie resursi. Palīdzības apmēra noteikšanā ņem vērā arī gaidāmo finansiālo ieguldījumu, ko sniedz daudzpusējie līdzekļu devēji, un vajadzību nodrošināt taisnīgu sloga sadali starp Savienību un citiem līdzekļu devējiem, kā arī citu Savienības ārējās finansēšanas

[2] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/947 (2021. gada 9. jūnijs), ar ko izveido Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu "Eiropa pasaulē", groza un atceļ Lēmumu Nr. 466/2014/ES un atceļ Regulu (ES) 2017/1601 un Padomes Regulu (EK, Euratom) Nr. 480/2009 (OV L 209, 14.6.2021., 1. lpp.).

instrumentu līdzšinējo izmantošanu Moldovā un Savienības vispārējās iesaistes pievienoto vērtību.

(14) Ņemot vērā Moldovas atlikušās ārējā finansējuma vajadzības, tās ekonomikas attīstības līmeni, ko vērtē pēc ienākumiem uz vienu iedzīvotāju un pēc nabadzības rādītājiem, tās spēju sevi finansēt no pašas resursiem, jo īpaši tās rīcībā esošās ārējās rezerves, un novērtējumu par tās spēju atmaksāt aizdevumu, pamatojoties uz parāda atmaksājamības analīzi, — daļa palīdzības būtu jāsniedz dotāciju veidā.

(15) Komisijai būtu jānodrošina, ka Savienības makrofinansiālā palīdzība juridiski un pēc būtības atbilst pamatprincipiem, mērķiem un pasākumiem, kas veikti dažādās jomās ārējā darbībā un citos attiecīgos Savienības politikas virzienos.

(16) Savienības makrofinansiālajai palīdzībai būtu jāatbalsta Savienības ārpolitika attiecībā uz Moldovu. Komisijai un Eiropas Ārējās darbības dienestam būtu cieši jāsadarbojas visu makrofinansiālās palīdzības sniegšanas laiku, lai koordinētu Savienības ārpolitiku un nodrošinātu tās saskaņotību.

(17) Ar Savienības makrofinansiālo palīdzību būtu jāatbalsta Moldovas apņēmība rīkoties atbilstoši vērtībām, kas tai ir kopīgas ar Savienību, ieskaitot demokrātiju, tiesiskumu, labu pārvaldību, cilvēktiesību ievērošanu, ilgtspējīgu attīstību un nabadzības samazināšanu, kā arī Moldovas saistības ievērot atklātas, likumīgas un godīgas tirdzniecības principus.

(18) Savienības makrofinansiālās palīdzības piešķiršanas priekšnoteikumam vajadzētu būt tādam, ka Moldovā tiek respektēti efektīvi demokrātiskie mehānismi, tostarp daudzpartiju parlamentārā sistēma un tiesiskums, un tiek garantēta cilvēktiesību ievērošana. Turklāt ar Savienības makrofinansiālās palīdzības konkrētajiem mērķiem būtu jāuzlabo publiskā sektora finanšu pārvaldības sistēmu efektivitāte, pārredzamība un pārskatatbildība, Moldovas finanšu sektora pārvaldība un uzraudzība un jāveicina strukturālās reformas, kuru mērķis ir atbalstīt ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi, pienācīgu darbvietu izveidi un fiskālo konsolidāciju. Komisijai un Eiropas Ārējās darbības dienestam būtu regulāri jāuzrauga gan priekšnoteikumu izpildīšana, gan minēto mērķu sasniegšana.

(19) Lai nodrošinātu, ka Savienības finansiālās intereses, kas saistītas ar Savienības makrofinansiālo palīdzību, tiek efektīvi aizsargātas, Moldovai būtu jāveic atbilstīgi pasākumi, lai novērstu un apkarotu krāpšanu, korupciju un jebkurus citus pārkāpumus saistībā ar palīdzību. Turklāt būtu jāparedz noteikumi, ka Komisija veic pārbaudes un ka Revīzijas palāta veic revīzijas.

(20) Savienības makrofinansiālās palīdzības izmaksāšana neskar Eiropas Parlamenta un Padomes kā budžeta lēmējiestādes pilnvaras.

(21) Dotāciju veidā piešķirtajām makrofinansiālās palīdzības summām un uzkrājumu summām, kas vajadzīgas makrofinansiālajai palīdzībai aizdevumu veidā, būtu jāatbilst budžeta apropriācijām, kas paredzētas daudzgadu finanšu shēmā.

(22) Savienības makrofinansiālā palīdzība būtu jāpārvalda Komisijai. Lai nodrošinātu to, ka Eiropas Parlaments un Padome spēj sekot šā lēmuma īstenošanai, Komisijai tie būtu regulāri jāinformē par norisēm saistībā ar palīdzību un jāsniedz tiem attiecīgie dokumenti.

(23) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šā lēmuma īstenošanai, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011[3].

(24) Uz Savienības makrofinansiālo palīdzību būtu jāattiecina ekonomikas politikas nosacījumi, kas jāparedz saprašanās memorandā. Lai nodrošinātu vienotus īstenošanas nosacījumus un panāktu efektivitāti, Komisija būtu jāpilnvaro risināt sarunas par šādiem nosacījumiem ar Moldovas iestādēm tādas dalībvalstu pārstāvju komitejas uzraudzībā, kura paredzēta saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 182/2011. Saskaņā ar minēto regulu parasti būtu jāpiemēro konsultēšanās procedūra visos gadījumos, izņemot tos, kas paredzēti minētajā regulā. Ņemot vērā to, cik liela ietekme var būt palīdzībai, kas pārsniedz 90 miljonus euro, ir lietderīgi paredzēt, ka attiecībā uz darbībām, kuras pārsniedz minēto robežvērtību, ir jāizmanto pārbaudes procedūra. Ņemot vērā Savienības makrofinansiālās palīdzības summu, kas paredzēta Moldovai, saprašanās memoranda pieņemšanai, kā arī palīdzības samazināšanai, apturēšanai vai atcelšanai būtu jāpiemēro pārbaudes procedūra,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO LĒMUMU.

1. pants

1. Savienība piešķir Moldovai makrofinansiālo palīdzību ar maksimālo summu EUR 150 miljoni (“Savienības makrofinansiālā palīdzība”), lai atbalstītu Moldovas ekonomikas stabilizāciju un plašu reformu programmu. No minētās maksimālās summas līdz EUR 120 miljoniem ir pieejami aizdevumu veidā un līdz EUR 30 miljoniem — dotāciju veidā. Pirms Savienības makrofinansiālās palīdzības izmaksāšanas Savienības attiecīgā gada budžets ir jāapstiprina Eiropas Parlamentam un Padomei. Palīdzība dod ieguldījumu Moldovas maksājumu bilances vajadzību segšanā, kā konstatēts SVF programmā.

2. Lai finansētu Savienības makrofinansiālās palīdzības aizdevumu daļu, Komisija ir pilnvarota Savienības vārdā vajadzīgos līdzekļus aizņemties kapitāla tirgos vai no finanšu iestādēm un aizdot tos Moldovai. Maksimālais vidējais aizdevumu atmaksas termiņš ir 15 gadi.

3. Savienības makrofinansiālās palīdzības izmaksāšanu pārvalda Komisija saskaņā ar nolīgumiem vai vienošanos, kas panākta starp Starptautisko Valūtas fondu (SVF) un Moldovu, un ekonomikas reformu pamatprincipiem un mērķiem, kas izklāstīti saskaņā ar Eiropas kaimiņattiecību politiku (EKP) noslēgtajā ES un Moldovas asociācijas nolīgumā, kas paredz arī padziļinātas un visaptverošas brīvās tirdzniecības zonas izveidi.

   Komisija regulāri informē Eiropas Parlamentu un Padomi par norisēm saistībā ar Savienības makrofinansiālo palīdzību, tostarp par tās izmaksāšanu, un laikus iesniedz minētajām iestādēm attiecīgos dokumentus.

4. Savienības makrofinansiālā palīdzība ir pieejama divarpus gadus, sākot no pirmās dienas pēc 3. panta 1. punktā minētā saprašanās memoranda stāšanās spēkā.

5. Ja Moldovas finanšu vajadzības Savienības makrofinansiālās palīdzības izmaksāšanas laikā būtiski samazinās salīdzinājumā ar sākotnējām prognozēm,

[3] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

Komisija saskaņā ar 7. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru samazina palīdzības summu vai arī to aptur, vai atceļ.

2. pants

1. Savienības makrofinansiālās palīdzības piešķiršanas priekšnoteikums ir tāds, ka Moldovā tiek ievēroti efektīvi demokrātiskie mehānismi, tostarp daudzpartiju parlamentārā sistēma un tiesiskums, un tiek garantēta cilvēktiesību ievērošana.

2. Komisija un Eiropas Ārējās darbības dienests uzrauga šā priekšnoteikuma ievērošanu visā Savienības makrofinansiālās palīdzības sniegšanas laikā.

3. Šā panta 1. un 2. punktu piemēro saskaņā ar Padomes Lēmumu 2010/427/ES[4].

3. pants

1. Komisija saskaņā ar 7. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru vienojas ar Moldovas iestādēm par skaidri definētiem ekonomikas politikas un finanšu nosacījumiem, kuriem jāattiecas uz Savienības makrofinansiālo palīdzību un kuros galvenā uzmanība ir pievērsta strukturālām reformām un stabilām publiskajām finansēm, un kuri jāizklāsta saprašanās memorandā ("saprašanās memorands"), kurā iekļauj arī minēto nosacījumu izpildes grafiku. Saprašanās memorandā izklāstītie ekonomikas politikas un finanšu nosacījumi atbilst 1. panta 3. punktā minētajiem nolīgumiem vai kārtībai, tostarp makroekonomikas korekciju un strukturālo reformu programmām, ko Moldova īsteno ar SVF atbalstu.

2. Šā panta 1. punktā minēto nosacījumu mērķis jo īpaši ir stiprināt publiskā sektora finanšu pārvaldības sistēmu efektivitāti, pārredzamību un pārskatatbildību Moldovā, tostarp attiecībā uz Savienības makrofinansiālās palīdzības izmantošanu. Izstrādājot politikas pasākumus, pienācīgi ņem vērā arī panākumus saistībā ar savstarpēju tirgus atvēršanu, uz noteikumiem balstītas un taisnīgas tirdzniecības attīstību un citas prioritātes Savienības ārpolitikas kontekstā. Komisija regulāri pārrauga panākumus minēto mērķu sasniegšanā.

3. Sīki izstrādātus Savienības makrofinansiālās palīdzības finansiālos noteikumus izklāsta aizdevuma nolīgumā un dotāciju nolīgumā, kuri jānoslēdz Komisijai un Moldovai.

4. Komisija regulāri pārbauda, vai joprojām tiek izpildīti 4. panta 3. punktā minētie nosacījumi, tostarp to, vai Moldovas ekonomikas politika atbilst Savienības makrofinansiālās palīdzības mērķiem. Veicot minētās pārbaudes, Komisija cieši sadarbojas ar SVF un Pasaules Banku un vajadzības gadījumā ar Eiropas Parlamentu un Padomi.

4. pants

1. Ievērojot 3. punktā minētos nosacījumus, Komisija Savienības makrofinansiālo palīdzību dara pieejamu maksājumos, no kuriem katru veido gan dotācijas, gan aizdevuma daļa. Katra maksājuma apmēru nosaka saprašanās memorandā, kas minēts 3. pantā.

[4] Padomes Lēmums 2010/427/ES (2010. gada 26. jūlijs), ar ko nosaka Eiropas Ārējās darbības dienesta organizatorisko struktūru un darbību (OV L 201, 3.8.2010., 30. lpp.).

2. Aizdevuma veidā sniegtās Savienības makrofinansiālās palīdzības summas vajadzības gadījumā nosaka saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/947.

3. Komisija pieņem lēmumu par maksājumu veikšanu, ja ir izpildīti turpmāk minētie nosacījumi:

(a) lēmuma 2. pantā izklāstītais priekšnoteikums;

(b) pastāvīgi un sekmīgi tiek īstenota politikas programma ar stingriem korekcijas un strukturālo reformu pasākumiem, ko atbalsta vienošanās par kredītu, kura noslēgta ar SVF un nav saistīta ar piesardzības pasākumiem;

(c) tiek apmierinoši īstenoti ekonomikas politikas un finanšu nosacījumi, par kuriem panākta vienošanās saprašanās memorandā.

Otro maksājumu principā veic ne agrāk kā trīs mēnešus pēc pirmā maksājuma veikšanas. Trešo maksājumu principā veic ne agrāk kā trīs mēnešus pēc otrā maksājuma veikšanas.

4. Ja 3. punktā minētie nosacījumi nav izpildīti, Komisija uz laiku pārtrauc vai atceļ Savienības makrofinansiālās palīdzības izmaksāšanu. Šādos gadījumos tā informē Eiropas Parlamentu un Padomi par minētās apturēšanas vai atcelšanas iemesliem.

5. Savienības makrofinansiālo palīdzību izmaksā Moldovas valsts bankai. Ievērojot noteikumus, kas jāparedz saprašanās memorandā, tostarp apstiprinājumu par atlikušajām budžeta finansēšanas vajadzībām, Savienības līdzekļus var pārskaitīt Moldovas Finanšu ministrijai kā galīgajam saņēmējam.

5. pants

1. Aizņēmuma un aizdevuma darbības saistībā ar Savienības makrofinansiālās palīdzības aizdevuma daļu veic euro, izmantojot vienu un to pašu valutēšanas dienu, un tās Savienību neiesaista maksājuma termiņu pārcelšanā un nepakļauj to maiņas kursa vai procentu likmju riskam vai jebkādam citam komercriskam.

2. Ja apstākļi ļauj un Moldova to lūdz, Komisija var veikt vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka aizdevuma noteikumos un nosacījumos tiek iekļauta klauzula par pirmstermiņa atmaksu un ka tāda pati klauzula tiek iekļauta noteikumos un nosacījumos par aizņēmuma darbībām.

3. Ja apstākļi ļauj samazināt aizdevuma procentu likmi un Moldova to lūdz, Komisija var nolemt refinansēt visu tās sākotnējo aizdevumu vai tā daļu vai pārstrukturēt atbilstošos finanšu nosacījumus. Refinansēšanas vai pārstrukturēšanas operācijas veic saskaņā ar 1. un 4. punktu, un ar tām nevar pagarināt minēto aizņēmumu atmaksas termiņu vai palielināt neatmaksātā kapitāla summu refinansēšanas vai pārstrukturēšanas dienā.

4. Visas izmaksas, kas Savienībai rodas saistībā ar šajā lēmumā paredzētajām aizņēmuma un aizdevuma darbībām, sedz Moldova.

5. Komisija informē Eiropas Parlamentu un Padomi par to, kā norisinās 2. un 3. punktā minētās operācijas.

6. pants

1. Savienības makrofinansiālo palīdzību īsteno saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) 2018/1046[5].

2. Savienības makrofinansiālo palīdzību īsteno saskaņā ar tiešu pārvaldību.

3. Ar Moldovas iestādēm parakstāmajā aizdevuma nolīgumā un dotāciju nolīgumā paredz noteikumus, ar kuriem:

(a) nodrošina, ka Moldova regulāri pārbauda, vai no Savienības budžeta piešķirtais finansējums tiek pareizi izmantots, veic piemērotus pasākumus pārkāpumu un krāpšanas novēršanai un vajadzības gadījumā uzsāk tiesvedību, lai atgūtu visus izšķērdētos līdzekļus, kas piešķirti saskaņā ar šo lēmumu;

(b) saskaņā ar Padomes Regulu (EK, Euratom) Nr. 2988/95[6], Padomes Regulu (EK, Euratom) Nr. 2185/96[7], Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK, Euratom) Nr. 883/2013[8] un attiecībā uz tām dalībvalstīm, kuras piedalās ciešākā sadarbībā Eiropas Prokuratūras izveidošanai, — Padomes Regulu (ES) 2017/1939[9] nodrošina Savienības finanšu interešu aizsardzību, jo īpaši paredzot konkrētus pasākumus, ar kuriem novērš un apkaro krāpšanu, korupciju un jebkurus citus pārkāpumus, kas ietekmē Savienības makrofinansiālo palīdzību; šajā nolūkā Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) tiek nepārprotami pilnvarots veikt izmeklēšanu, tostarp veikt pārbaudes un inspekcijas uz vietas, arī digitālās kriminālistikas operācijas un intervijas; nepārprotami pilnvaro Komisiju vai tās pārstāvjus veikt pārbaudes, tostarp pārbaudes un inspekcijas uz vietas;

(c) Komisiju un Revīzijas palātu nepārprotami pilnvaro veikt revīzijas laikposmā, kad ir pieejama Savienības makrofinansiālā palīdzība, un pēc tam, tostarp veikt dokumentu revīzijas un revīzijas uz vietas, piemēram, operatīvos novērtējumus;

(d) nodrošina, ka Savienība ir tiesīga saņemt aizdevuma atmaksu pirms termiņa un/vai dotācijas pilnīgu atmaksu, ja ir konstatēts, ka saistībā ar Savienības makrofinansiālās palīdzības pārvaldību Moldova ir iesaistījusies krāpnieciskā vai koruptīvā darbībā vai jebkādā citā nelikumīgā darbībā, kas kaitē Savienības finansiālajām interesēm;

(e) nodrošina, ka visas izmaksas, kas Savienībai radušās saistībā ar finansiālo palīdzību, sedz Moldova.

4. Pirms Savienības makrofinansiālās palīdzības īstenošanas Komisija, veicot operatīvu novērtējumu, izvērtē, vai pareizi darbojas ar šo palīdzību saistītie Moldovas finanšu noteikumi, administratīvās procedūras un iekšējās un ārējās kontroles mehānismi.

---

5 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) 2018/1046 (2018. gada 18. jūlijs) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, un atceļ Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (OV L 193, 30,7.2018., 1. lpp.).

6 Padomes Regula (EK, Euratom) Nr. 2988/95 (1995. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienu finanšu interešu aizsardzību (OV L 312, 23.12.1995., 1. lpp.).

7 Padomes Regula (EK, Euratom) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienu finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.).

8 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (Euratom) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp.).

9 Padomes Regula (ES) 2017/1939 (2017. gada 12. oktobris), ar ko īsteno ciešāku sadarbību Eiropas Prokuratūras (*EPPO*) izveidei (OV L 283, 31.10.2017., 1. lpp.).

7. pants

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

8. pants

1. Katru gadu līdz 30. jūnijam Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par šā lēmuma īstenošanu iepriekšējā gadā, ietverot minētās īstenošanas novērtējumu. Ziņojumā:

(a) izvērtē Savienības makrofinansiālās palīdzības īstenošanā gūtos panākumus;

(b) novērtē Moldovas ekonomikas stāvokli un perspektīvas, kā arī 3. panta 1. punktā minēto politisko pasākumu īstenošanā gūtos panākumus;

(c) norāda saistību starp saprašanās memorandā izklāstītajiem ekonomiskās politikas nosacījumiem, Moldovas faktisko ekonomisko un fiskālo situāciju un Komisijas lēmumiem izmaksāt Savienības makrofinansiālās palīdzības daļas.

2. Ne vēlāk kā divus gadus pēc 1. panta 4. punktā minētā pieejamības perioda beigām Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei *ex post* izvērtējuma ziņojumu, kurā izvērtēti izmaksātās Savienības makrofinansiālās palīdzības rezultāti un efektivitāte un tas, kādā mērā tā ir veicinājusi palīdzības mērķu sasniegšanu.

9. pants

Šis lēmums stājas spēkā trešajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Briselē,

Eiropas Parlamenta vārdā —	*Padomes vārdā —*
priekšsēdētājs	*priekšsēdētājs*

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

1.2. Attiecīgā rīcībpolitikas joma

1.3. Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz:

1.4. Mērķi

1.4.1. Vispārīgie mērķi

1.4.2. Konkrētie mērķi

1.4.3. Paredzamie rezultāti un ietekme

1.4.4. Snieguma rādītāji

1.5. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.5.1. Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvēršanas grafiks

1.5.2. Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai komplementaritāte). Šā punkta izpratnē "Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība" ir vērtība, kas veidojas Savienības iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.

1.5.3. Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas

1.5.4. Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem

1.5.5. Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, tostarp pārdales iespējas, novērtējums

1.6. Priekšlikuma/iniciatīvas ilgums un finansiālā ietekme

1.7. Paredzētie pārvaldības veidi

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Pārraudzības un ziņošanas noteikumi

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.2.1. Ierosināto pārvaldības veidu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums

2.2.2. Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu

2.2.3. Kontroles izmaksefektivitātes (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī)

2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas

3.2. Priekšlikuma aplēstā finansiālā ietekme uz apropriācijām

3.2.1. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz darbības apropriācijām

3.2.2. Aplēstais iznākums, ko dos finansējums no darbības apropriācijām

3.2.3. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām

3.2.4. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu

3.2.5. Trešo personu iemaksas

3.3. Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumam par turpmāku makrofinansiālo palīdzību Moldovas Republikai

1.2. Attiecīgās politikas jomas *ABM/ABB* struktūrā[10]

Politikas joma: ekonomika un finanses

Darbība: starptautiskā ekonomika un finanses

1.3. Priekšlikuma/iniciatīvas būtība

X Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz **jaunu darbību**

☐ Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz **jaunu darbību, pamatojoties uz izmēģinājuma projektu/sagatavošanas darbību**[11]

☐ Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz **esošas darbības pagarināšanu**

☐ Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz **darbību, kas pārveidota jaunā darbībā**

1.4. Mērķi

1.4.1. Komisijas daudzgadu stratēģiskie mērķi, kurus plānots sasniegt ar priekšlikumu/iniciatīvu

"Jauns impulss nodarbinātībai, izaugsmei un ieguldījumiem — labklājības veicināšana ārpus ES"

1.4.2. Konkrētie mērķi

Konkrētais mērķis Nr.

"Labklājības veicināšana ārpus ES"

Attiecīgās *ABM/ABB* darbības:

Ar *ECFIN* ģenerāldirektorātu saistītās darbības jomas attiecas uz:

a) atbalstu makroekonomiskajai stabilitātei un izaugsmi veicinošām reformām ārpus ES, tostarp uzturot regulāru dialogu par ekonomikas jautājumiem ar galvenajiem partneriem un sniedzot makrofinansiālu palīdzību; un

b) partneriem sniegt atbalstu paplašināšanās procesā un ES paplašināšanās un kaimiņattiecību politikas un citu ES prioritāšu īstenošanā, veicot ekonomisko analīzi un sniedzot politikas novērtējumus un konsultācijas.

1.4.3. Paredzamie rezultāti un ietekme

Norādīt, kāda ir priekšlikuma/iniciatīvas iecerētā ietekme uz labuma guvējiem/mērķgrupām.

- Palīdzēt segt Moldovas ārējā finansējuma vajadzības saistībā ar tā maksājumu bilances būtisku pasliktināšanos, ko izraisījusi pašreizējā Covid-19 pandēmija.
- Apmierināt partnera budžeta finansēšanas vajadzības.

---

10 *ABM*: budžeta līdzekļu vadība pa darbības jomām; *ABB*: budžeta līdzekļu sadale pa darbības jomām.

11 Kā paredzēts Finanšu regulas 54. panta 2. punkta a) vai b) apakšpunktā.

- Atbalstīt fiskālās konsolidācijas centienus un ārējo stabilizāciju saistībā ar SVF programmu.
- Atbalstīt strukturālās reformas, kuru mērķis ir uzlabot vispārējo makroekonomikas valdību, stiprināt ekonomikas pārvaldību un pārredzamību un uzlabot ilgtspējīgas izaugsmes apstākļus.

1.4.4. Snieguma rādītāji

Norādīt, pēc kādiem rādītājiem seko līdzi progresam un sasniegumiem.

Moldovas iestādēm būs regulāri jāziņo Komisijas dienestiem par ekonomikas rādītāju kopumu un pirms visu palīdzības daļu izmaksas jāiesniedz visaptverošs ziņojums par atbilstību saskaņotajiem politikas nosacījumiem.

Komisijas dienesti turpinās uzraudzīt publisko finanšu pārvaldību pēc Moldovas finanšu plūsmu un administratīvo procedūru operatīvā novērtējuma, kas iesniegts 2020. gada jūnijā. ES delegācijas pie partneriem arī regulāri ziņos par jautājumiem, kas attiecas uz palīdzības uzraudzību. Komisijas dienesti uzturēs ciešus sakarus ar SVF un Pasaules Banku, lai izmantotu to atziņas, kas gūtas no to pašreizējās darbības ar attiecīgajiem partneriem.

Ierosinātajā lēmumā ir paredzēts Padomei un Eiropas Parlamentam adresēts gada ziņojums, kurā iekļauts šīs darbības īstenošanas novērtējums. Divu gadu laikā pēc īstenošanas perioda beigām tiks veikts neatkarīgs *ex post* izvērtējums par palīdzību.

1.5. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.5.1. Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvēršanas grafiks

Palīdzības izmaksa būs atkarīga no politisko priekšnoteikumu izpildes un Moldovas un SVF ekonomikas programmas apmierinošas īstenošanas — SVF valde to apstiprināja [2021. gada 20. decembrī] pēc tam, kad Moldovas iestādes bija īstenojušas vairākas iepriekšējas darbības. Turklāt Komisija vienojas ar Moldovas iestādēm par konkrētiem politikas nosacījumiem, kas uzskaitīti saprašanās memorandā.

Palīdzību plānots izmaksāt trīs daļās. Palīdzības pirmās daļas izmaksa ir gaidāma 2022. gada vidū. Otro daļu varētu izmaksāt 2023. gada sākumā, bet trešo — vēlāk tai pašā gadā vai 2024. gada pirmajā pusē, ja ar katru maksājuma daļu saistītie politikas pasākumi būs izpildīti laikus.

1.5.2. Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai komplementaritāte). Šā punkta izpratnē "Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība" ir vērtība, kas veidojas Savienības iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.

Makrofinansiālās palīdzības instruments ir uz politiku balstīts instruments, kas paredzēts, lai apmierinātu īstermiņa un vidēja termiņa ārējās finanšu vajadzības. Pašreizējās Covid-19 pandēmijas kontekstā MFP palīdzēs nodrošināt iestādēm ekonomiskās politikas iespējas īstenot efektīvu ekonomisko reakciju uz ieilgušo pandēmiju. Palīdzot partnerim pārvarēt ekonomiskās grūtības, ko pastiprināja Covid-19 pandēmija, ierosinātā MFP veicinās partneru makroekonomisko un politisko stabilitāti. MFP papildinās resursus, ko piešķir starptautiskās finanšu iestādes, divpusējie līdzekļu devēji un citas ES finanšu iestādes. Tādējādi tā veicinās

starptautiskās sabiedrības sniegtā finansiālā atbalsta, kā arī citas ES finansiālās palīdzības, tostarp budžeta atbalsta darbību, vispārējo efektivitāti.

Turklāt, nodrošinot ilgtermiņa finansējumu ar ļoti izdevīgiem noteikumiem, kas parasti ir pievilcīgāki nekā pārējo starptautisko vai divpusējo līdzekļu devēju noteikumi, paredzams, ka MFP programma palīdzēs valdībai izpildīt budžetu bez fiskālajām novirzēm un veicinās parāda atmaksājamību. Papildus MFP finansiālajai ietekmei ierosinātā programma stiprinās valdību apņēmību īstenot reformas un to centienus veidot ciešākas attiecības ar ES, kā paredzēts asociācijas nolīgumā, kurš stājās spēkā 2016. gadā.

Šis rezultāts tiks panākts, cita starpā izmantojot atbilstošus nosacījumus palīdzības izmaksāšanai. Plašākā kontekstā programma būs signāls, ka ES ir gatava atbalstīt partnerus austrumu kaimiņreģionā, tostarp Moldovu, ekonomisko grūtību brīžos.

1.5.3. Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas

Makrofinansiālās palīdzības darbībām, kas sniegtas partneriem, ir jāveic *ex post* izvērtējums. Līdz šim veiktajos izvērtējumos (par pabeigtajām MFP programmām) secināts, ka MFP darbības, lai arī dažkārt nelielā mērā un netieši, veicina ārējās ilgtspējas un makroekonomiskās stabilitātes uzlabošanos, kā arī palīdz partnerim īstenot strukturālās reformas. Vairumā gadījumu MFP darbībām bija pozitīva ietekme uz partnera maksājumu bilanci, un tās palīdzēja mazināt šo valstu budžeta ierobežojumus. Tās arī veicināja nedaudz lielāku ekonomikas izaugsmi.

1.5.4. Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem

Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu

Daudzgadu finanšu shēmā 2021.–2027. gadam MFP aizdevumu piešķiršanu nodrošinās no Ārējās darbības garantijas Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumenta "Eiropa pasaulē" ietvaros. MFP paredzētā (indikatīvā) aizdošanas spēja ir pietiekama, lai segtu šo darbību, kā arī citas īstenotās MFP darbības.

Iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem

ES ir viena no lielākajām līdzekļu devējām Moldovai un atbalsta tās ekonomikas, strukturālās un institucionālās reformas, kā arī pilsonisko sabiedrību. ES finansiālais atbalsts Moldovai laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam bija 518,15 miljoni EUR (daudzgadu indikatīvā programma 2021.–2027. gadam, kas pašlaik tiek gatavota). Šajā kontekstā šī MFP programma papildina citas ES ārējās darbības vai instrumentus, ko izmanto Moldovas atbalstam. Tā ir saskaņota arī ar jauno instrumentu "Eiropa pasaulē" (Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu) un Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu (*IPA III*) 2021.–2027. gadam.

Salīdzinot ar citiem ES instrumentiem, galvenā MFP pievienotā vērtība būtu palīdzēt izveidot stabilu makroekonomisko vidi, tostarp veicinot maksājumu bilances un budžeta situācijas ilgtspēju un pienācīgus pamatnosacījumus strukturālo reformu veicināšanai. MFP nenodrošina regulāru finansiālo atbalstu un ir jāpārtrauc, tiklīdz ir stabilizēta partnera ārējā finansiālā situācija.

Ar MFP tiktu papildinātas arī starptautiskās sabiedrības plānotās darbības, jo īpaši SVF un Pasaules Bankas atbalstītās korekciju un reformu programmas.

1.5.5. Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, tostarp pārdales iespējas, novērtējums

Izmantojot aizdevumus, šī MFP darbība palielina ES budžeta efektivitāti, radot sviras efektu, un nodrošina izmaksu ziņā visefektīvāko risinājumu.

Komisija ir pilnvarota Eiropas Savienības un *Euratom* vārdā aizņemties līdzekļus no kapitāla tirgiem, izmantojot ES galvojumu. Mērķis ir iegūt no tirgus līdzekļus ar vislabākajām pieejamajām likmēm, ņemot vērā ES/*Euratom* augsto kredītstatusu (AAA reitings: *Fitch*, *Moody's* un *DBRS*, AA reitings: *S&P*, visi ar stabilu perspektīvu), un tad aizdot tos atbalsttiesīgiem aizņēmējiem saistībā ar aizdevumiem Eiropas finanšu stabilizācijas mehānisma, maksājumu bilances mehānisma, MFP un *Euratom* projektu ietvaros. Aizņemšanās un aizdošana tiek veiktas kā kompensējoši darījumi, nodrošinot, ka ES budžets neuzņemas nekādu procentu likmju vai ārvalstu valūtas risku. Mērķis aizņēmumu un aizdevumu darbībām iegūt līdzekļus ar vislabākajām pieejamajām likmēm ir sasniegts, jo šīs likmes ir tādas pašas kā salīdzināmām iestādēm (EIB, *EFSM* un ESM).

1.6. Priekšlikuma/iniciatīvas ilgums un finansiālā ietekme

X Ierobežots ilgums

– ☐ darbības laiks no 2022. līdz 2024. gadam

– ☐ finansiālā ietekme uz saistību apropriācijām — no 2022. līdz 2024. gadam, uz maksājumu apropriācijām — no 2022. līdz 2025. gadam.

☐ **Beztermiņa**

– Īstenošana ar uzsākšanas periodu no GGGG. līdz GGGG. gadam,

– pēc kura turpinās normāla darbība.

1.7. Paredzētie pārvaldības veidi[12]

X Komisijas īstenota **tieša pārvaldība**:

– **X** ko veic tās struktūrvienības, tostarp personāls Savienības delegācijās;

– ☐ ko veic izpildaģentūras.

☐ **Dalīta pārvaldība** kopā ar dalībvalstīm

☐ **Netieša pārvaldība**, kurā budžeta izpildes uzdevumi uzticēti:

– ☐ trešām valstīm vai to izraudzītām struktūrām;

– ☐ starptautiskām organizācijām un to aģentūrām (precizēt);

– ☐ EIB un Eiropas Investīciju fondam;

– ☐ Finanšu regulas 70. un 71. pantā minētajām struktūrām;

– ☐ publisko tiesību subjektiem;

– ☐ privāttiesību subjektiem, kas veic sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju uzdevumus, tādā mērā, kādā tiem ir pienācīgas finanšu garantijas;

– ☐ dalībvalstu privāttiesību subjektiem, kuriem ir uzticēta publiskā un privātā sektora partnerības īstenošana un kuriem ir pienācīgas finanšu garantijas;

– ☐ personām, kurām, ievērojot Līguma par Eiropas Savienību V sadaļu, uzticēts īstenot konkrētas KĀDP darbības un kuras ir noteiktas attiecīgajā pamataktā.

– *Ja norādīti vairāki pārvaldības veidi, sniedziet papildu informāciju iedaļā "Piezīmes".*

Piezīmes

[12] Sīkāku informāciju par pārvaldības veidiem un atsauces uz Finanšu regulu skatīt *BudgWeb* tīmekļa vietnē: https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Pārraudzības un ziņošanas noteikumi

Norādīt biežumu un nosacījumus.

Saskaņā ar šo lēmumu finansējamās darbības no galvenās mītnes tiešā pārvaldībā un ar Savienības delegāciju atbalstu īstenos Komisija.

Šī ir makroekonomiska veida palīdzība, un tās struktūra atbilst SVF atbalstītajai programmai. Komisijas dienesti veiks darbības uzraudzību, pamatojoties uz SVF atbalsta vienošanās īstenošanā gūtajiem panākumiem un konkrētiem reformu pasākumiem, par kuriem jāvienojas ar partneru iestādēm saprašanās memorandā; uzraudzības biežums būs atkarīgs no maksājumu skaita (skatīt arī 1.4.4. punktu).

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.2.1. Ierosināto pārvaldības veidu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums

Saskaņā ar šo lēmumu finansējamās darbības no galvenās mītnes tiešā pārvaldībā un ar Savienības delegāciju atbalstu īstenos Komisija.

MFP izmaksu veikšanas priekšnosacījums ir sekmīga pārskatīšana un katrai darbībai piešķirto nosacījumu izpilde. Nosacījumu izpildi rūpīgi uzrauga Komisija ciešā sadarbībā ar Savienības delegācijām.

2.2.2. Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu

Apzinātie riski

Saistībā ar ierosinātajiem makrofinansiālās palīdzības pasākumiem pastāv fiduciārie, politikas un politiskie riski.

Pastāv risks, ka MFP varētu tikt izmantota krāpnieciskā veidā. Tā kā MFP (atšķirībā no, piemēram, projektu finansēšanas) nav saistīta ar konkrētiem izdevumiem, šis risks ir atkarīgs no tādiem faktoriem kā pārvaldības sistēmu vispārējā kvalitāte partnera centrālajā bankā un finanšu ministrijā, administratīvās procedūras, kontroles un pārraudzības funkcijas, IT sistēmu drošība un iekšējo un ārējo revīziju struktūras.

Otrais risks ir saistīts ar iespēju, ka partneris neizpildīs no ierosinātajiem MFP aizdevumiem izrietošās finanšu saistības pret ES (saistību neizpildes risks vai kredītrisks) — to varētu izraisīt, piemēram, partnera maksājumu bilances un fiskālā stāvokļa būtiska turpmāka pasliktināšanās.

Iekšējās kontroles sistēmas

Makrofinansiālajai palīdzībai piemēros pārbaudes, kontroles un revīzijas procedūras, par kurām atbild Komisija, tostarp Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) un Eiropas Revīzijas palāta, kā paredzēts Finanšu regulas 129. pantā.

<u>*Ex ante*</u>: Komisijas novērtējums par saņēmējvalsts pārvaldības un kontroles sistēmu. Vajadzības gadījumā Komisija attiecībā uz katru saņēmējvalsti veic finanšu plūsmu un kontroles vides *ex ante* operatīvo novērtējumu, izmantojot konsultantu tehnisko atbalstu. Lai nodrošinātu pietiekamu pārliecību par pareizu finanšu pārvaldību, tiek veikta centrālās bankas un finanšu ministrijas grāmatvedības procedūru, pienākumu sadales un iekšējās/ārējās revīzijas analīze. Nepilnību konstatēšanas gadījumā tiek

uzstādīti nosacījumi, kuri jāizpilda pirms atbalsta izmaksāšanas. Turklāt vajadzības gadījumā tiek noslēgtas speciālas vienošanās attiecībā uz maksājumiem (piemēram, par norobežotiem kontiem).

Īstenošanas laikā: Komisija pārbauda partnera periodiskās deklarācijas. Attiecībā uz maksājumu veikšanu 1) *ECFIN* ģenerāldirektorāta darbinieki ciešā sadarbībā ar ES delegācijām un ārējām ieinteresētajām personām, piemēram, SVF, uzrauga saskaņoto nosacījumu izpildi, un 2) tiem tiek piemērota parastā kontroles procedūra, kas paredzēta *ECFIN* ģenerāldirektorātā izmantotajā finanšu shēmā (2. modelis), tostarp finanšu nodaļas veikta pārbaude par to, kā tiek izpildīti iepriekš minētie palīdzības izmaksāšanas nosacījumi. Maksājumu veikšanu saistībā ar MFP darbībām var pakļaut papildu neatkarīgām *ex post* pārbaudēm (dokumentu pārbaudēm un/vai pārbaudēm uz vietas), ko veic ģenerāldirektorāta *ex post* kontroles grupas amatpersonas. Šādas pārbaudes var tikt ierosinātas arī pēc pieprasījuma, ko veicis atbildīgais kredītrīkotājs ar pastarpināti deleģētām pilnvarām. Nepieciešamības gadījumā var tikt veikta maksājumu pārtraukšana un atlikšana, finanšu korekcijas (ko īsteno Komisija) un līdzekļu atguve (kas līdz šim gan vēl nav noticis); šie pasākumi ir nepārprotami paredzēti finansēšanas nolīgumos ar partneriem.

2.2.3. Kontroles izmaksefektivitātes (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī)

Ieviestās kontroles sistēmas, piemēram, *ex ante* operatīvie novērtējumi vai *ex post* novērtējumi, nodrošināja efektīvu kļūdu īpatsvaru 0 % no MFP maksājumiem. Nav zināmi gadījumi, kad būtu notikusi krāpšana, korupcija vai nelikumīgas darbības. Visas MFP darbības notiek saskaņā ar skaidru intervences loģiku, kas dod Komisijai iespēju novērtēt to ietekmi. Veiktās kontroles ļauj pārliecināties par politiskajiem mērķiem un prioritātēm un par to īstenošanu.

2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

Norādīt esošos vai plānotos novēršanas pasākumus un citus pretpasākumus, piemēram, krāpšanas apkarošanas stratēģijā iekļautos pasākumus.

Lai mazinātu krāpnieciskas izmantošanas riskus, ir un tiks veikti vairāki pasākumi.

Pirmkārt, aizdevuma nolīgumā tiks paredzēts noteikumu kopums par inspekcijām, krāpšanas novēršanu, revīzijām un līdzekļu atgūšanu krāpšanas vai korupcijas gadījumā. Paredzēts arī, ka palīdzība būs saistīta ar vairākiem konkrētiem politiskiem nosacījumiem, tostarp publiskā sektora finanšu pārvaldības jomā, lai stiprinātu efektivitāti, pārredzamību un pārskatatbildību. Turklāt palīdzība tiks iemaksāta īpašā kontā partnera centrālajā bankā.

Bez tam saskaņā ar Finanšu regulas prasībām Komisijas dienesti veica operatīvo novērtējumu par Moldovas finanšu un administratīvo apriti, lai pārliecinātos, ka esošās procedūras programmu palīdzības, tostarp MFP, pārvaldībai nodrošina pienācīgas garantijas. Šis novērtējums tika veikts 2020. gadā un ietvēra tādas jomas kā budžeta sagatavošana un izpilde, publisko iekšējo finanšu kontrole, iekšējā un ārējā revīzija, publiskā iepirkuma, naudas un publiskā parāda pārvaldība, kā arī centrālās bankas neatkarība. ES delegācijas pie attiecīgajiem partneriem turpinās cieši uzraudzīt norises šajā jomā. Komisija arī izmanto atbalsta darbības budžeta jomā, lai palīdzētu attiecīgajiem partneriem uzlabot PFP sistēmas, un šos centienus stingri atbalsta arī citi līdzekļu devēji.

Visbeidzot, palīdzībai piemēros pārbaudes, kontroles un revīzijas procedūras, par kurām atbild Komisija, tostarp Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) un Eiropas Revīzijas palāta, kā paredzēts Finanšu regulas 129. pantā.

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas

- Esošās budžeta pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Daudzums	Dif./nedif. [13]	no EBTA valstīm[14]	no kandidātvalstīm[15]	no trešām valstīm	Finanšu regulas 21. panta 2. punkta b) apakšpunkta nozīmē
	14.02.01.70.06 [MFP aizdevumi — *EAG*]	Dif.	NAV	NAV	NAV	NAV
	14.20.03.01 [MFP dotācijas]	Dif.	NAV	NAV	NAV	NAV

- Jaunveidojamās budžeta pozīcijas — nepiemēro

[13] Dif. — diferencētās apropriācijas, nedif. — nediferencētās apropriācijas.
[14] EBTA — Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija.
[15] Kandidātvalstis un attiecīgā gadījumā potenciālās kandidātvalstis no Rietumbalkāniem.

3.2. Priekšlikuma aplēstā finansiālā ietekme uz apropriācijām

3.2.1. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz darbības apropriācijām

– ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas darbības apropriācijas

– **X Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas darbības apropriācijas:**

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	6	**6. izdevumu kategorija "Kaimiņattiecības un pasaule"**

ECFIN ĢD			**2021.** gads	**2022.** gads	**2023.** gads	**2024.** gads	**2025.** gads	**KOPĀ**
• Darbības apropriācijas								
Budžeta pozīcija[16] 14.02.01.70.06 [MFP aizdevumi — *EAG*]	Saistības	(1a)		10,8				**10,8**
	Maksājumi	(2a)		10,8				**10,8**
Budžeta pozīcija 14.20.03.01 [MFP dotācijas]	Saistības	(1b)		30				**30**
	Maksājumi	(2b)		20	10			**30**
Administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķīrumiem[17]								
Budžeta pozīcija 14.20.03.01		(3)					0,15	**0,15**
KOPĀ	Saistības	=1a+1b +3		40,8			0,15	**40,95**

16 Saskaņā ar oficiālo budžeta nomenklatūru.

17 Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās *BA* pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

***ECFIN* ĢD apropriācijas**	Maksājumi	=2a+2b +3		30,8	10		0,15	**40,95**

• KOPĀ darbības apropriācijas	Saistības	(4)		40,8				**40,8**
	Maksājumi	(5)		30,8	10			**40,8**
• KOPĀ administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķīrumiem		(6)					0,15	**0,15**
KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas **6. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas**	Saistības	=4+ 6		40,8			0,15	**40,95**
	Maksājumi	=5+ 6		30,8	10		0,15	**40,95**

Ja priekšlikums/iniciatīva ietekmē vairāk nekā vienu darbības izdevumu kategoriju, atkārtot iepriekš minēto iedaļu: (miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata))

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	7	**7. izdevumu kategorija "Eiropas publiskā pārvalde"**

Šī iedaļa būtu jāaizpilda, izmantojot administratīva rakstura budžeta datu izklājlapu, kas vispirms jānoformē tiesību akta finanšu pārskata pielikumā (iekšējo noteikumu V pielikums), kurš starpdienestu konsultāciju vajadzībām tiek augšupielādēts sistēmā *DECIDE*.

ECFIN ĢD			**2021.** gads	**2022.** gads	**2023.** gads	**2024.** gads	**2025.** gads	**KOPĀ**
Cilvēkresursi			0,034	0,044	0,022	0,011	0,011	**0,122**
Citi administratīvie izdevumi				0,020	0,010			**0,030**
KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas **7. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas**	Apropriācijas		0,034	0,064	0,032	0,011	0,011	**0,152**
	(Saistību summa = maksājumu summa)		0,034	0,064	0,032	0,011	0,011	**0,152**

			2021. gads	**2022.** gads	**2023.** gads	**2024.** gads	**2025.** gads	**KOPĀ**
KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas	Saistības	=4+ 6	0,034	30,864	10,032	0,011	0,161	**41 102**

1.–7. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas (atsauces summa)	Maksājumi	=5+ 6	0,034	30,864	10,032	0,011	0,161	**41 102**

3.2.2. Aplēstais iznākums, ko dos finansējums no darbības apropriācijām

Saistību apropriācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Norādīt mērķus un iznākumus ⇩		**2021.** gads		**2022.** gads		**2023.** gads		**2024.** gads		**2025.** gads		**KOPĀ**	
	Veids[18]	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Kopējais daudzums	Kopējās izmaksas
KONKRĒTAIS MĒRĶIS Nr. 1[19]													
– Iznākums Nr. 1.	Dotāciju piešķīrumi			1	20	2	10					3	30
– Iznākums Nr. 2.	Ārējās darbības garantijas nodrošinājums			3	10,8							3	10,8
– Iznākums Nr. 3.	*Ex post* izvērtējums									1	0,15	1	0,15
Starpsumma — konkrētais mērķis Nr. 1		-	-	1	20	5	10	-	-	1	0,15	7	30,15
KOPĒJĀS IZMAKSAS		-	-	1	30,8	5	10	-	-	1	0,15	7	40,95

[18] Iznākumi ir attiecīgie produkti vai pakalpojumi (piemēram, finansēto studentu apmaiņu skaits, uzbūvēto ceļu garums kilometros utt.).

[19] Kā norādīts 1.4.2. punktā. Konkrētie mērķi

3.2.3. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām

– **X Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas administratīvās apropriācijas:**

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	2021. gads	**2022.** gads	**2023.** gads	**2024.** gads	**2025.** gads	**KOPĀ**
Daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJA						
Cilvēkresursi	0,033	0,069	0,041	0,003	0,025	**0,171**
Citi administratīvie izdevumi		0,020	0,010			**0,030**
Starpsumma – daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJA	0,033	0,089	0,051	0,003	0,025	**0,201**
Ārpus daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS[20]						
Cilvēkresursi						
Pārējie administratīvie izdevumi						
Starpsumma — ārpus daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS						
KOPĀ	0,033	0,089	0,051	0,003	0,025	**0,201**

Vajadzīgās cilvēkresursu un citu administratīvu izdevumu apropriācijas tiks nodrošinātas no ĢD apropriācijām, kas jau ir piešķirtas darbības pārvaldībai un/vai ir pārdalītas attiecīgajā ĢD.

[20] Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās *BA* pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

3.2.3.1. Aplēstās cilvēkresursu vajadzības

– **X Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgi šādi cilvēkresursi:**

Aplēse izsakāma ar pilnslodzes ekvivalentu

		2021. gads	**2022.** gads	**2023.** gads	**2024.** gads	**2025.** gads
	• Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)					
20 01 02 01 (Galvenā mītne un Komisijas pārstāvniecības)		0,100	0,250	0,150	0,010	0,100
20 01 02 03 (Delegācijas)						
01 01 01 01 (Netiešā pētniecība)						
01 01 01 11 (Tiešā pētniecība)						
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)						
	• Ārštata darbinieki (izsakot ar pilnslodzes ekvivalentu *FTE*)[21]					
20 02 01 (*AC*, *END*, *INT*, ko finansē no vispārīgajām apropriācijām)		0,200	0,350	0,200	0,010	0,100
20 02 03 (*AC*, *AL*, *END*, *INT* un *JED* delegācijās)						
XX 01 xx **yy zz** [22]	– galvenajā mītnē					
	– delegācijās					
01 01 01 02 (*AC*, *END*, *INT* — netiešā pētniecība)						
01 01 01 12 (*AC*, *END*, *INT* — tiešā pētniecība)						
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)						
KOPĀ		**0,300**	**0,600**	**0,350**	**0,020**	**0,200**

XX ir attiecīgā politikas joma vai budžeta sadaļa.

Nepieciešamie cilvēkresursi tiks nodrošināti, izmantojot attiecīgā ĢD darbiniekus, kuri jau ir iesaistīti konkrētās darbības pārvaldībā un/vai ir pārgrupēti attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtos papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

Veicamo uzdevumu apraksts:

Ierēdņi un pagaidu darbinieki	D direkcijas direktors: uzraudzīt un pārvaldīt darbību, sazināties ar Padomi un Parlamentu par šā lēmuma pieņemšanu un saprašanās memoranda (SM) apstiprināšanu, risināt sarunas par SM ar Moldovas iestādēm, pārskatīt ziņojumus, vadīt pārbaudes komandējumus un novērtēt nosacījumu izpildē gūtos panākumus. Nodaļas vadītājs / Nodaļas vadītāja vietnieks D direkcijā: palīdzēt direktoram darbības pārvaldībā, sazināties ar Padomi un Parlamentu par šā lēmuma pieņemšanu un saprašanās memoranda apstiprināšanu, risināt sarunas ar Moldovas iestādēm par saprašanās memorandu un aizdevuma līgumu (kopā ar *BUDGET* ĢD), pārskatīt ziņojumus un nosacījumu izpildē gūtos panākumus. *BUDGET* ĢD (E1 un E3 nodaļa direktora uzraudzībā): sagatavot aizdevuma līgumu, risināt sarunas ar Moldovas iestādēm un gādāt par to, lai līgumu apstiprinātu atbildīgie Komisijas dienesti un abas puses to parakstītu. Pārraudzīt procesus pēc aizdevuma līguma stāšanās spēkā. Sagatavot Komisijas lēmumus par aizņēmuma darījumiem, pārraudzīt līdzekļu pieprasījumu iesniegšanu, izvēlēties bankas, sagatavot un izpildīt finansēšanas darījumus un izmaksāt līdzekļus Moldovai. Veikt administratīvus uzdevumus saistībā ar aizdevuma atmaksas pārraudzību. Sagatavot attiecīgos

[21] *AC* – līgumdarbinieki, *AL* – vietējie darbinieki, *END* – valstu norīkotie eksperti, *INT* – aģentūru darbinieki, *JED* – jaunākie eksperti delegācijās.

[22] Ārštata darbiniekiem paredzēto maksimālo summu finansē no darbības apropriācijām (kādreizējām *BA* pozīcijām).

	ziņojumus par iepriekš minētajām darbībām.
Ārštata darbinieki	Ekonomisti, MFP sektors (D direkcija): sagatavot lēmumu un SM, sazināties ar iestādēm un starptautiskām finanšu iestādēm, doties pārbaudes komandējumos, sagatavot Komisijas dienestu ziņojumus un Komisijas procedūras saistībā ar palīdzības pārvaldību, sazināties ar neatkarīgiem ekspertiem par operatīvo novērtējumu un *ex post* izvērtējumu.

3.2.4. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu

Priekšlikums/iniciatīva:

– **X pilnībā pietiek ar līdzekļu pārvietošanu daudzgadu finanšu shēmas (DFS) attiecīgajā izdevumu kategorijā**

3.2.5. Trešo personu iemaksas

Priekšlikums/iniciatīva:

– **X neparedz trešo personu līdzfinansējumu**

3.3. Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem

– **X Priekšlikums/iniciatīva finansiāli neietekmē ieņēmumus.**